Motyl z Podlasia na okładce jednego z najstarszych czasopism naukowych

Na okładce lutowego numeru pisma „Journal of Zoology" – jednego najstarszych czasopism naukowych na świecie - znalazła się dostojka eunomia (Boloria eunomia) sfotografowana w Puszczy Knyszyńskiej przez Izabelę Dziekańską – doktorantkę w Instytucie Biologii Uniwersytetu w Białymstoku. Wewnątrz numeru znajduje się artykuł poświęcony temu gatunkowi motyla, a jego współautorami są badacze z największej podlaskiej uczelni.

Dostojka eunomia występuje Europie, Azji i Ameryce Północnej w strefach klimatu chłodnego i umiarkowanego. W Polsce jest gatunkiem rzadkim, spotykanym prawie wyłącznie we wschodniej części kraju. Zamieszkuje środowiska podmokłe - bory bagienne i obrzeża torfowisk oraz podmokłe kwieciste łąki.

Badania dostojki eunomii prowadził zespół kierowany przez dr. hab. Marcina Sielezniewa, prof. UwB, we współpracy z dr. hab. Piotrem Nowickim z Uniwersytetu Jagiellońskiego i dr. Krzysztofem Pałką z Lublina. Stosując metodę znakowania badacze odkryli, że dostojki eunomie zamieszkujące odmienne siedliska, tj. podmokłe łąki oraz bory bagienne, różnią się istotnie pod względem długości życia.

- Jak się okazało, na średnią długość życia poszczególnych osobników ma wpływ nie tylko płeć (jak choćby i u człowieka), ale też miejsce bytowania. Ogólnie najbardziej „długowieczne" okazały się łąkowe samice – wyjaśnia dr hab. Marcin Sielezniew, prof. UwB. – Na Podlasiu dostojkę eunomię można spotkać w Puszczy Augustowskiej, Puszczy Białowieskiej oraz w sąsiadującej z Białymstokiem Puszczy Knyszyńskiej. Ta ostatnia stanowi świetny poligon badawczy ze względu na występowanie dwóch form ekologicznych tego gatunku – łąkowej i bagiennej. Dzięki temu mogliśmy przeprowadzić jednoczesne obserwacje przy jednakowych warunkach pogodowych, których efekt też może być znaczący.

Badania są tym istotniejsze, że dostojka eunomia - choć chroniona - jest w Polsce zagrożona wyginięciem. Jak można przeczytać w „Polskiej czerwonej księdze zwierząt" opracowanej przez Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, zagrożeniem dla gatunku jest zanikanie właściwych mu biotopów. Dzieje się tak głównie na skutek melioracji, osuszania, zarastania i eksploatacji torfowisk oraz intensyfikacji użytkowania podmokłych łąk.

Pismo Journal of Zoology założone zostało w 1830 r. przez *Zoological Society of London*. W 2009 r. zaliczono go do 100 najbardziej wpływowych czasopism biologicznych i medycznych ostatnich 100 lat. Artykuł na temat dostojki eunomii można znaleźć na stronie internetowej wydawnictwa, pod adresem https://zslpublications.onlinelibrary.wiley.com/toc/14697998/2019/307/2.

Źródło: UwB